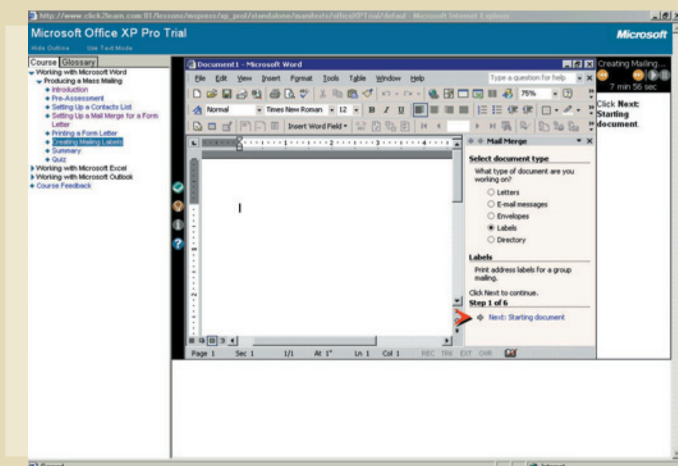
Kantoorsuites

Is er leven naast Mic

Microsoft Office is zo dominant geworden in de markt van de kantoorsoftware, dat je de alternatieven haast zou vergeten. Wat zijn deze alternatieven waard? Om een antwoord op die vraag te vinden, plaatste Clickx vier alternatieven tegenover Office XP.

De oude veteranen Corel WordPerfect Office (ooit dé marktleider in dit segment van de softwaremarkt) en Lotus SmartSuite bestaan nog altijd en worden, zij het minimaal, up-to-date gehouden. Corel WordPerfect Office is aan versie 2002 toe en Lotus SmartSuite aan versie Millennium 9.7. Daarnaast kunnen we natuurlijk niet om de nieuwe rijzende ster heen: Sun StarOffice 6.0 en het gratis kleine broertje OpenOffice 1.0.

Microsoft Office XP

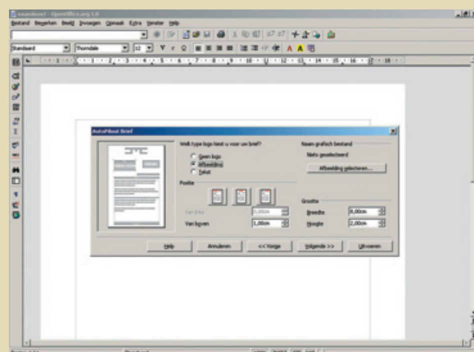
Microsofts melkkoe is in de nieuwste vorm nu zowat een jaar op de markt en is verkrijgbaar in verschillende versies. De meest voor de hand liggende is de Professional-versie bestaande uit Word 2002, Excel 2002, PowerPoint 2002 en Outlook 2002, aangevuld met de database Access 2002. Het is ook deze versie die we nog eens naast de vier andere suites hebben geplaatst. Over Office XP is al voldoende inkt gevloeid en de verschillende componenten zijn al uitvoerig aan bod gekomen. Om niet in herhaling te vallen, spenderen we wat meer tijd aan de verschillende alternatieven.

Microsoft Office.

rosoft Office?

OpenOffice 1.0

Een kantoorsuite hoeft niet duur te zijn. Het kan zelfs gratis. OpenOffice 1.0 is daar een sprekend voorbeeld van. Eigenlijk is OpenOffice niets anders dan de gratis versie van Sun StarOffice 6.0, al zijn er wel enkele minimale verschillen. Zo zal je enkele lettertypes moeten missen, al zijn het meestal Aziatische fonts voor Chinees, Koreaans en Japans.

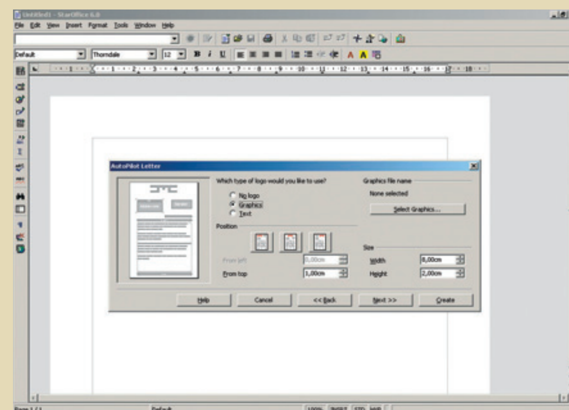

Nederlandstalige StarOffice...

Ook voorbeeldsjablonen of templates zal je tevergeefs zoeken in OpenOffice, evenals een databasepakket. Enkele functies waarvoor Sun zelf licenties heeft moeten betalen, kon het bedrijf natuurlijk niet vrijgeven. Daarom zal je die ook niet aantreffen in OpenOffice. Toch komen meer dan negentig procent van de functies tussen beide kantoorsuites overeen. Bovendien is OpenOffice een ideale springplank naar StarOffice. Wat beide verder bijzonder maakt, is het feit dat zowel OpenOffice als StarOffice beschikbaar zijn voor verschillende platformen. Er is niet enkel een versie voor Windows, maar ook voor Linux, Mac OS en zelfs Sun Solaris.

Was de vorige versie van Sun StarOffice, versie 5.2, nog gratis, dan moet je voor versie 6.0 betalen. Eigenlijk is het eerder een symbolisch bedrag van nog geen € 100 om de suite in het bedrijfsleven te introduceren en aanvaardbaar te maken. Sun StarOffice komt netjes als een volwaardig pakket in een doos met een dikke gebruikshandleiding en korte introductiehandleiding. Bij het gratis alternatief OpenOffice moet je een handleiding vooralsnog missen.

... en Engelstalige StarOffice.

Sun StarOffice 6.0

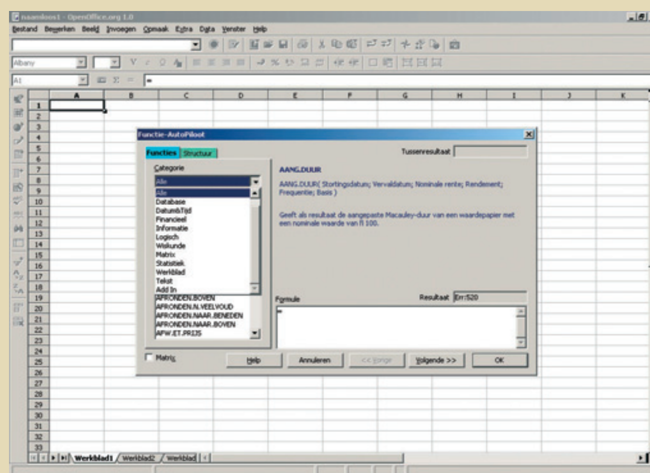
StarOffice bestaat uit dezelfde componenten als OpenOffice, maar heeft een aantal voorbeeldsjablonen en vooral een databasecomponent, Adabas D. Deze component moet je wel apart installeren (en de-installeren) en veel merk je er niet van. Het is immers geen gewone *relationele database* met een volledige grafische werkomgeving zoals Microsoft Access, Corel Paradox of Lotus Approach. Nee, je kan Adabas D eerder vergelijken met een database als *MySQL*. Deze database is dus enkel nuttig voor wie hiermee overweg kan.

Voor wie grotere en complexere documenten opstelt, is er de 'Master Document' toepassing. Die kan je min of meer vergelijken met de Microsoft Binder, waarbij je verschillende delen van een document samenbrengt om te publiceren of af te drukken.

De verschillende hoofdstukken van een boek of handleiding bijvoorbeeld zullen op die manier netjes na elkaar worden afgedrukt, inclusief de correcte interne verwijzingen.

Omdat OpenOffice en StarOffice eigenlijk identieke pakketten zijn, ligt het voor de hand dat onze bevindingen voor beide kantoorsuites quasi identiek zijn. Het zoeken en vervangen van 'Magirus' door 'Petrus' in ons testdocument, leverde in OpenOffice 431 vervangingen op en in StarOffice 432 vervangingen. Eigenlijk zouden het 450 vervangingen moeten zijn, zoals Word 2002 die wel vindt. Beide pakketten tonen de tekst ook met ietwat andere lettertypes en in een lichtjes verschillende lay-out. Het testrekenblad wordt op een paar details na goed ingelezen. OpenOffice laat bij de-installatie de minste sporen na, slechts een aantal lettertypes. Van StarOffice blijft er veel meer op de harde schijf staan.

Gratis OpenOffice...

VAKTAAL

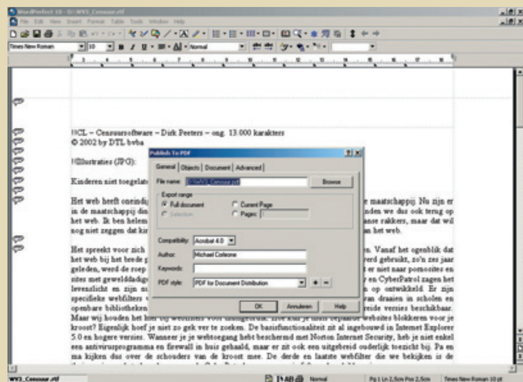
MySQL: Op freeware gebaseerde relationele databasesoftware.

Relationele database: Een verzameling van aan elkaar gerelateerde data. Dit betekent dat ieder stukje data in een relationele database een relatie heeft met een ander stukje data in die database.

Corel WordPerfect Office 2002

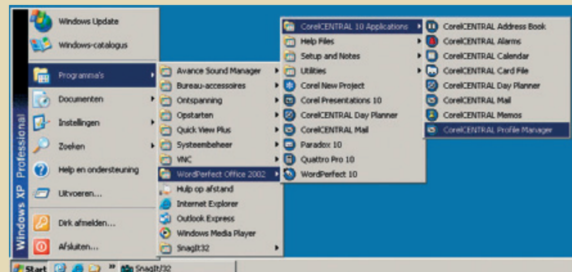
Wie kent er WordPerfect nog? Ooit de meest gebruikte tekstverwerker, is het zowat het schoolvoorbeeld geworden van een vergane glorie. WordPerfect is veel te laat op de Windows-trein gesprongen en is bij de overname door Novell meer dan stiefmoederlijk behandeld geweest. Om het niet helemaal te verkommeren, heeft Corel WordPerfect, ondertussen uitgegroeid tot kantoorsuite, een viertal jaar geleden gekocht van Novell. Jammer, maar helaas had Microsoft toen al een groot deel van de koek opgeslokt. Het gevolg is dat je WordPerfect in de nieuwste versie niet meer in het Nederlands zal vinden. Gelukkig heeft de Engelse versie nog steeds een Nederlandse spellingscontrole, thesaurus en grammaticacontrole.

Een document omzetten in pdf-formaat.

Om te kunnen vergelijken met MS Office XP, hebben we de Professional-versie onder de loep genomen met Paradox 10 als database. De rest van de suite bestaat uit WordPerfect 10 als tekstverwerker, Quattro Pro 10 als rekenblad en Presentations 10 als presentatiepakket. Corel Central 10 is een beperkte e-mailclient en agenda, maar kan qua functionaliteit niet de vergelijking doorstaan met Outlook.

Het feit dat WordPerfect niet meer in het Nederlands beschikbaar is, kan wellicht voor nieuwe gebruikers een belangrijk struikelblok zijn. Vooral voor tekstverwerking is een interface in de eigen taal bijna een must geworden. Vind je dit niet onoverkomelijk, dan haal je met Corel WordPerfect de kantoorsuite in huis die qua functionaliteit het dichtst aanleunt bij Microsoft Office XP. Zo heeft WordPerfect enkele handigheidjes die Word 2002 nog steeds niet aan boord heeft. Het rechtstreeks omzetten van een document in Adobe Acrobat pdf-formaat is daar een voorbeeld van. Het inlezen van ons testdocument in WordPerfect leverde in eerste instantie een groot

WordPerfect in het Engels.

probleem op. De eerste zeventien pagina's werden goed ingelezen, maar daarna enkel nog de voetnoten! De tekst van 277 pagina's werd zo gereduceerd tot 49 pagina's. Tja, ga er maar eens aanstaan als dit je eindverhandeling moet voorstellen. Gelukkig leverde de tweede poging geen probleem meer op, behalve dan de wel erg nipte kerning (het aanpassen van de witruimte tussen de letters) van het Times Roman lettertype, waardoor de letters nogal dicht tegen elkaar aanleunden. Bij het zoeken en vervangen vond WordPerfect 444 vervangingen. Het inlezen van de testspreadsheet gaf wel een heel bedroevend resultaat. De achtergrondkleuren waren bijna allemaal anders, een formule werd niet geconverteerd waarbij enkel de waarde werd weergegeven en een reeks andere formules gaf steevast de melding 'ERR' in de respectieve cellen. Hier is nog heel veel werk aan de winkel.

Lotus SmartSuite Millennium 9.7

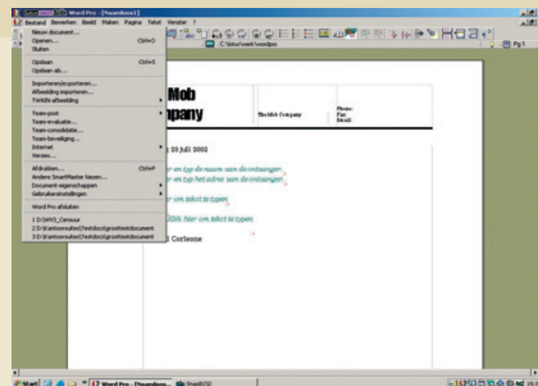
Lotus SmartSuite is altijd al het lelijke eendje geweest, ook al toen Microsoft ongeveer acht jaar geleden nog helemaal geen monopoliepositie had. Eigenlijk is dit niet terecht, want je krijgt heel wat voor relatief gezien weinig geld. Wel moet je er rekening mee houden dat je een aantal functies moet missen: spellingcontrole tijdens het typen bijvoorbeeld, of nieuwe speeltjes zoals XML-ondersteuning. Als tekstverwerker gebruik je Lotus WordPro. Het rekenblad is het oude vertrouwde Lotus 123, dat in de pioniersjaren de pc heeft helpen groot maken. Ook Freelance Graphics als presentatiepakket is een oude bekende uit de MS-DOS tijd.

De database Approach is niet zo uitgebreid als MS Access of Corel Paradox, maar het is toch een volwaardige relationele database. Probleem met Approach is wel dat er nog wat probleempjes zijn in samenwerking met Windows XP, meer bepaald bij het afdrukken van kruistabellen. Tijdens de installatie van Lotus SmartSuite krijg je hiervan een melding. De suite wordt aangevuld met Lotus Organizer, een uitgebreide agenda die zich echt als dusdanig op het scherm presenteert. FastSite kan helemaal niet tippen aan Microsoft FrontPage, maar is wel handig om snel standaard webpagina's te maken, standaarddocumenten naar webpagina's te converteren en het geheel te publiceren. Het gaat hier wel niet om flitsende webpagina's met allerlei toeters en bellen, enkel pure html-pagina's zonder veel franjes. Lotus SmartCenter ten slotte houdt het geheel op een originele manier samen in de vorm van een klassieke virtuele klapper bovenaan het Windows-bureaublad.

Zolang je geen behoefte hebt aan het converteren van Office-documenten in SmartSuite, is er geen vuiltje aan de lucht om ermee aan de gang te gaan. Office 2000/XP documenten inlezen in WordPro is echter een ramp. Steeds weer beet de tekstverwerker zijn tanden stuk op ons testdocument, dat weliswaar veel voetnoten en een uitgebreide index bevat, maar voor de rest toch niet zo complex is.

Het inlezen van het Excel-testwerkblad was al even beroerd in Lotus 123 als in Quattro Pro. Niet alleen zijn de achtergrondkleuren helemaal anders en veel minder leesbaar, maar ook worden een heleboel formules niet herkend en zijn zelfs een paar lettertypes in lettergroottes van 14 punten en groter niet leesbaar. Wel worden de conversiefouten in een log-bestand bewaard en worden de waarden in de tabel gezet.

Lotus WordPro.

VAKTAAL

LDAP: Lightweight Directory Access Protocol. Dit protocol is ontwikkeld op de X500 standaard voor directory services (database over gebruikersinformatie). Met LDAP is het mogelijk om op een relatief eenvoudige manier gegevens over gebruikers over het internet te versturen.

KANTOORSUITES	MICROSOFT OFFICE XP PROFESSIONAL	SUN STAROFFICE 6.0	SUN ET AL. OPENOFFICE 1.0	COREL WORDPERFECT OFFICE SUITE 2002 PROFESSIONAL	IBM LOTUS SMARTSUITE MILLENNIUM 9.7
COMMERCIËLE INFO BELGIË					
Adviesprijs, euro excl. BTW	€ 389,05	€ 73,55	GRATIS	€ 266,12	€ 206,61
Adviesprijs, euro incl. BTW 21%	€ 470,75	€ 89	GRATIS	€ 322	€ 250
ALGEMEEN					
Merk- of productwebsite	www.microsoft.nl/office	sun.com/staroffice	www.openoffice.org	www.corel.com	www.lotus.com
Documenten opslaan in XML	Ja	Ja	Ja	Ja	Nee
Documenten opslaan in HTML	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja
Eén scripttaal overal	Ja, VBA	Ja, platformafh.	Ja, platformafh.	Ja, VBA	Ja, LotusScript
Samenwerken aan documenten	Ja	Nee	Nee	Ja	Ja
Versiebeheer voor documenten	Ja	Ja	Nee	Ja	Ja
Documenten vergelijken	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja
Wizards voor beginnende gebruikers	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja, beperkt
Autocorrectie	Ja	Ja	Ja	Ja	Nee
Documenten herstellen en beschadigde terughalen	Ja	Ja	Ja	Ja	Nee
Onbeperkt (>100) ongedaan maken en opnieuw uitvoeren	Ja	Nee	Nee	Ja	Ja
Alle documenten samen één systeemtaak (SDI)?	Ja	Nee	Nee	Nee	Nee
E-mail client	Ja	Nee	Nee	Ja	Nee
Geïntegreerde browser	Nee	Nee	Nee	Nee	Nee
PIM-functionaliteit (agenda, kalender, takenlijst)	Ja	Nee	Nee	Ja	Ja
LDAP-ondersteuning in adresboek	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja
Ondersteund platform: Windows 98x/Me?	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja
Ondersteund platform: Windows 2000/XP?	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja
Ondersteund platform: Apple Macintosh?	Nee, wel Office 2001	Ja	Ja	Nee	Nee
Ondersteund platform: Linux?	Nee	Ja	Ja	Nee	Nee
Ondersteund platform: nog andere?	Nee	Ja, Solaris	Ja, Solaris	Nee	Ja, OS/2
TEKSTVERWERKING					
Documenten opslaan in RTF	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja
Spellingcontrole Nederlands	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja
Grammaticacontrole Nederlands	Ja	Nee	Nee	Ja	Ja
Watermerken	Ja	Nee	Nee	Ja	Ja
Opmaak weergeven	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja
3D-attributen voor tekst	Ja	Ja	Ja	Ja	Nee
REKENBLAD					
Werkbalk Formule controleren	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja
Wizard Gegevens verbinden	Ja	Nee	Nee	Nee	Nee
Plakken speciaal met meerdere opties tegelijk	Nee	Ja	Ja	Ja	Ja
Euro-ondersteuning	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja
Tekst sorteren als getallen	Ja	Nee	Nee	Nee	Nee
3D-sortering in meerdere rekenbladen tegelijk	Nee	Nee	Nee	Nee	Nee
Tabkleuren	Ja	Nee	Nee	Ja	Ja
Wizard 2D/3D-grafiek aanmaken	Ja	Nee	Nee	Nee	Ja, beperkt
MathML-ondersteuning (formules via XML)	Nee	Ja	Ja	Nee	Nee
PRESENTATIE					
Meerdere modellen/presentaties in één bestand	Ja	Nee	Nee	Nee	Nee
Afbeeldingen draaien	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja
Zichtbaar raster	Ja	Nee	Nee	Ja	Nee
Inpakken en wegwezen (presentatie onderweg)	Ja	Nee	Nee	Ja	Ja
Kleur naar grijswaarden omzetten voor afdruk	Ja	Nee	Nee	Nee	Nee
Try-out voor diavoorstellingen	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja
Diagrammen	Ja	Ja	Nee	Ja	Ja
GEGEVENSVERWERKING					
Volwaardig databasepakket	Ja	Ja	Nee	Ja	Ja
Relationele database	Ja	Ja	Nee	Ja	Ja
Koppeling met bedrijfsdatabase (SQL, ODBC, tcp/ip)	Ja	Ja, vereist dat zelfs	Nee	Ja	Ja
XML-ondersteuning voor ontwikkelaars	Ja	Nee, tenzij via externe databasebron	Nee	Nee	Nee
Eenvoudig lookup-tabellen aanmaken en beheren	Ja	Ja	Nee	Ja	Ja

KANTOORSUITES - EINDSCORES						
MERK PRODUCT		MICROSOFT OFFICE XP PROFESSIONAL	SUN STAROFFICE 6.0	SUN ET AL. OPENOFFICE 1.0	COREL WORDPERFECT OFFICE SUITE 2002 PROFESSIONAL	IBM LOTUS SMARTSUITE MILLENNIUM 9.7
BEOORDELING (MAX. 100)	WEGING					
Functionaliteitsscore	40%	82	68	53	77	61
Test Compactheid & Verwijderingssucces	10%	26	29	75	21	27
Compatibiliteitstest	30%	100	80	80	50	40
Werksnelheidstest	20%	71	33	31	42	9
PRESTATIESCORE	50%	80	61	59	56	41
Prijsscore (vergeleken met ideale prijs)	50%	15	79	100	22	28
PRIJS/PRESTATIESCORE		48	70	80	39	35
EINDOORDEEL ++ uitstekend, + goed, +/– redelijk, – slecht, – – onaanvaardbaar		+/–	+	+	–	–
		★★	★★★★	★★★★	★★	★★
		TOPPRESTEERDER		CLICKX KEUZE		

*Foutmarge	2 punten
Ideale prijs (euro)	GRATIS
Ideale niet-nul prijs (euro)	€ 70

Meer tabellen met informatie vind je op www.clickxmagazine.be

Hoe hebben we getest?

We hebben van elke suite de recentste Nederlandse versie geïnstalleerd, behalve voor StarOffice 6.0, waarvan de Nederlandse versie nog niet beschikbaar was en WordPerfect Office 2002, die niet meer in het Nederlands verschijnt. Beide hebben wel een Nederlandse spellingcontrole, thesaurus en in het geval van WordPerfect ook grammatica. Als installatieplatform gebruikten we Windows XP Professional Nederlands. We installeerden steeds de standaardcomponenten, keken hoe omvangrijk de suite was en gingen ook na in hoeverre er bij de-installatie nog resten overbleven. We deden ook een compatibiliteitstest aan de hand van een Excel-bestand. Ten slotte maten we de werksnelheid. Deze test bestond uit het openen van een document in Word van een goede 1 MB groot en het zoeken en vervangen van een aantal woorden uit een tekst van 227 pagina's (85.000 woorden). We deden deze testen ook met een groot rekenblad. Naast punten op de testen gaven we ook punten op de functionaliteit van de software. Op basis van de functionaliteitsscore en de verschillende testscores berekenden we een prestatiescore. Hierin telde de functionaliteit voor 40 procent mee, de werksnelheid voor 20 procent en de compatibiliteit voor 30 procent. Het de-installeren maakt 10 procent uit van de totaalscore. Bij deze laatste test geldt dat hoe minder resten na een de-installatie achterblijven, hoe meer punten de kantoorsuite in kwestie krijgt. Hoewel kantoorsuites van de huidige generatie meer functies aan boord hebben dan je doorgaans gebruikt, hebben we toch hier de klemtoon op gelegd omdat functionaliteit hoe dan ook de eerste graadmeter is bij het selecteren van een kantoorsuite. Subjectieve elementen zoals gebruiksvriendelijkheid zijn hier heel gevaarlijke criteria omdat men geneigd is dit te meten aan Microsoft Office, het pakket waar men het meeste ervaring mee heeft. Daarom zal je hiervoor geen quotering vinden. In de tabellen vind je alle resultaten in detail terug. Alle testen gebeurden op een zelfbouw-pc bestaande uit een AMD Athlon 1,4 GHz met 256 MB DDR SDRAM en 40 GB harde schijf. Wat de prijsvergelijking betreft, zijn we uitgegaan van de upgrade-prijs, behalve voor Sun StarOffice 6.0 omdat er hiervoor enkel een volledige prijs bestaat. De volledige prijs van de andere pakketten bedraagt 60 tot 70 procent bovenop de upgrade-prijs.

— Dirk Peeters —

CONCLUSIE

Is een veelheid aan functionaliteit niet het voornaamste criterium, dan moet je zeker OpenOffice eens proberen. Je zal versteld staan van de toch wel uitgebreide mogelijkheden. Het feit dat dit pakket in onze testtabel juist qua functionaliteit het minst scoort, ligt voor een groot deel in het ontbreken van een database en de beperkte mogelijkheden van het presentatiepakket. Ben je vooral geïnteresseerd in tekstverwerken en in het rekenblad, dan vormt OpenOffice een valabel en goedkoop alternatief voor Microsoft Office. OpenOffice krijgt in elk geval het 'Clickx keuze' logo. Bedrijven en instellingen doen er goed aan ernstig te kijken naar het betalende broertje StarOffice 6.0, dat een veel goedkoper alternatief vormt voor de software van Microsoft. Qua prestaties liggen zowel OpenOffice/StarOffice als Corel WordPerfect Office in dezelfde lijn. Lotus SmartSuite sluit de gelederen, maar Microsoft Office XP spant de kroon en is toppresteerder. Je moet er wel het diepst voor in de portemonnee tasten.